

הרמב"ם השמיט דין זה. וצריך עיון (ובח תודה).
עוד בדיני בית הפרס - ע' בכורות כט.

ג. קנקנים מלאים ביין ושמן של קודש, מתוך שנאמן על טהרת הקודש נאמן על טהרת הקנקנים (שגנאי הוא לקודש שיהיו הקנקנים שעירוהו מהם בחזקת טומאה והוא קרב).
ואילו בתרומה, אפילו בשעת הגתות והבדים שנאמנים ע"ה על התרומה, אין נאמנים על הקנקנים אלא מערה אותה לכלי הכהן (כ"ה לגרסתנו לפרש"י. אבל לרמב"ם גירסה אחרת ופירושו אחר. ע' כס"מ ומרומי שדה. ויש מי שהשוה דברי הרמב"ם לפרש"י - ע' עלה יונה עמ' רפח).
קדש ותרומה מעורבים - מתוך שנאמן על הקדש נאמן על התרומה ועל הקנקנים.
קנקנים ריקנים, אפילו היה בהם קודש ולאחר שעירוהו היה שומרים לקודש - אינו נאמן על שמירתם.

דפים כה - כו

כט. מהם חילוקי הדינים בנאמנות הקדר עם הארץ על טהרת כליו?

האמינו חכמים לקדרים עמי הארץ על טהרת כליהם מן המודיעים ולפנים, ליקח מהם כלי חרס דקים כגון קדרות כוסות וקיתונות - לקודש.
לדברי ריש לקיש לא האמינום אלא לכלים הניטלים בידו אחת, ודוקא כלים ריקנים. ולרבי יוחנן (וכן הלכה), אפילו אין ניטלים בידו אחת ואפילו מלאים, ואפילו אפיקרסותו בתוכו (= בגדו, שהוא טמא מדרס).
[אמר רבא: ומודה רבי יוחנן במשקים עצמם שהם טמאים, ואעפ"י שהכלים טהורים].
מן המודיעים ולחוץ אין נאמנים. מודיעים עצמה - פעמים כלפנים, כאשר קדר יוצא וחבר נכנס (שהקדר לא יחזור עוד לאחוריו ואם לא יקח עכשיו אימתו), אבל שניהם נכנסים או שניהם יוצאים או קדר נכנס וחבר יוצא - כלחוץ.
על כלי חרס גסים (שאינן בהם צורך לכל אדם) אין נאמנים אלא בירושלים, ולפי שאין עושים כבשונות בירושלים האמינו את הקדרים המביאים קדרותם לתוכה. ובשעת הרגל נאמנים אף על התרומה. עבר הרגל - חוזרים לטומאתם.
לא האמינו אלא לקדר עצמו, אבל אם מסרם לעם הארץ היושב מן המודיעים ולפנים - לא. ודוקא לקדרות שהביא הוא האמינוהו (אך לא לצרף עמהן קדירות של קדר אחר היושב במודיעים. רש"י) ודוקא לאותם חברים שראוהו שהביאם נאמן אצלם, לא אצל לוקחים אחרים.
לפירוש הר"ד, כל עמי הארץ נאמנים לקודש בירושלים, אם נגעו בקדשים של אחרים ואומרים טהורים היינו, שהרי כמה כהנים עמי הארץ עולים במשמרתם ועושים עבודה ונוגעים בקדשים, הלכך כל עמי הארץ בחזקת טהרה הן לגבי קדש. ודוקא בירושלים, אבל חוצה לה אינם נאמנים אלא על טהרת יין ושמן שלהם, כדלעיל.

דף כו

- ל. א. האם הגבאים והגנבים שנכנסו לבית נאמנים לומר שלא נגעו בכלים?
ב. הפותח את חביתו והמתחיל בעיסתו על גב הרגל - מה יעשה במה שנשאר לו?
ג. כיצד מטהרים את העזרה לאחר הרגל?
ד. אלו כלים שבמקדש היו שומרים עליהם מנגע עם הארץ?

א. הגבאים (הבאים לגבות מסים מכל אשר בבית) שנכנסו לתוך הבית, אם אין עמהם נכרי – נאמנים לומר לא נגענו בכלים. יש עמהם נכרי, ולדעה אחת רק נכרי חשוב – אינם נאמנים, שמפני אימתו / אימת המלכות ודאי חיפשו בכל הבית. בין כך ובין כך נאמנים לומר לא נכנסנו.

לרמב"ם יש גרסה אחרת: אם יש נכרי עמהם – נאמנים לומר לא נגענו, שהנכרי משמרו לגבאי שלא ישלח ידו בכלי הבית וזלת המשכון. ולדינא אין בדבר מחלוקת, כי פעמים קפידת המלך ליקח המשכון היותר מובחר או לחפש אחר כסף וזהב ואז צריך הגבאי לחפש בכל הבית, ופעמים שהחוב קטן ונוטלים חפץ אחד ואין הגבאי רשאי למשמש בכלי הבית (עפ"י חזון איש טהרות ט, יב).

הגנבים שהחזירו את כליהם, נאמנים לומר לא נגענו (בשאר הכלים שבבית). (עפ"י רמב"ם משכב ומושב יב, יד; תורי"ד. וע' חזו"א טהרות ט, יב). ורש"י מפרש באותם כלי חרס שגנבו, ואומרים שלא נגענו בתוכם), ודוקא כשעשו תשובה (והחזירו הכלים מעצמם) אבל לולא כן אינם נאמנים ומטמאים מקום דריסתם. נאמנות זו, לפרש"י אינה אלא לקודש. ולהתוס' אף על תרומה. וכן דעת הרמב"ם שסתם הדברים (עפ"י חזו"א טהרות ט, יב, ע"ש).

ב. בשעת הרגל עשאן הכתוב לכל ישראל חברים (ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים). לפרש"י משמע דוקא בירושלים, במקום האסיפה. אבל לפי הטעם שכתב הרמב"ם (משכב ומושב יא, ט) שהכל מטהרים עצמם ועולים לרגל, אפשר שהוא הדין אפילו חוץ לעיר (זבח תודה. ובירושלמי למדו מעיר שחברה לה יחדיו, ומשמע דוקא בירושלים).

לפיכך חבר שפתח את חביתו והתחיל בעיסתו על גב הרגל, והרי כל הבא ליקח ממשמש בהם, ואף עמי הארץ ממשמשים – רבי יהודה אומר: יגמור אחר הרגל (ואעפ"י שלאחר הרגל מגעו של ע"ה טמא למפרע, התירו סופו משום תחילתו, שאם אתה אומר לא יגמור אף הוא לא יתחיל ואין מזון מצוי לעולי רגלים). וחכמים אומרים: לא יגמור (ואעפ"י שבשעה שנגעו היה דינם כחברים, זהו רק לימי הרגל, אבל משעבר הרגל אנו דנים אותם כטמאים למפרע). ישנה דעה האומרת שלחכמים יניחנה לרגל הבא. וכן שנו בברייתא.

א. הרמב"ם לא הזכיר זאת, והכסף-משנה מצדד להחמיר מפני שנשאר הדבר בספק (עפ"י לקוטי הלכות).

ב. עם הארץ שפתח את חביתו ברגל, יכול להשאירו אצלו לרגל הבא, ואז יהא נאמן. לא דנו בגמרא אלא בחבר (עפ"י רש"י ורי"ד).

ג. משעבר הרגל מעבירים כלי העזרה ממקומם להטבילם. [והיו להם כלים שניים ושלישיים, להשתמש בהם בזמן שהראשונים לא נטהרו].

עבר הרגל ליום ששי – לא היו מעבירים קודם השבת מפני כבוד השבת. רבי יהודה אומר: אף לא ביום חמשי, שאין הכהנים פנויים [שבמוצאי יום טוב טרודים הם בהוצאת הדשן].

הלכה כתנא קמא (פירוש המשנה לרמב"ם; לקוטי הלכות. ולפלא שלא הזכיר זאת הרמב"ם בהלכותיו. זבח תודה).

ד. השלחן לא היו מעבירים אותו להטבילו, אלא היו משמרים שלא יגעו בו ברגל כהנים עמי הארץ, לפי שהוא צריך להיות שם תמיד. במתניתא תנא, אף המנורה. המזבחות, אינם מקבלים טומאה. ויש דעה שמקבלים, כדלהלן.